

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1532

Na temelju članka 20., stavka 6. i članka 26., stavka 3. Zakona o šumama («Narodne novine», br. 140/2005., 82/2006., 129/2008., 80/2010., 124/2010., 25/2012., 68/2012., 148/2013. i 94/2014.), ministar poljoprivrede, uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zaštite okoliša i prirode donio je

PRAVILNIK

O UREĐIVANJU ŠUMA

I. OPĆA ODREDBA

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja šumskogospodarskih planova.

(2) Šumskogospodarski planovi jesu:

1. šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: osnova područja);
2. osnove gospodarenja gospodarskim jedinicama (u daljnjem tekstu: osnova gospodarenja);
3. programi za gospodarenje gospodarskim jedinicama na kršu (u daljnjem tekstu: programi gospodarenja);
4. programi za gospodarenje šumama šumoposjednika (u daljnjem tekstu: programi gospodarenja šumoposjednika);
5. programi za gospodarenje šumama posebne namjene (u daljnjem tekstu: programi posebne namjene);
6. operativni godišnji planovi.

II. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Prostorna podjela šuma i šumskih zemljišta

Članak 2.

(1) Radi izrade i provođenja šumskogospodarskih planova, šumskogospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice.

(2) Popis gospodarskih jedinica vodi se u šumskogospodarskoj osnovi područja sa naznakom vrste šumskogospodarskog plana.

(3) Granice gospodarskih jedinica mogu se mijenjati u postupku obnove te redovne ili izvanredne revizije šumskogospodarskog plana uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove šumarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Gospodarske jedinice dijele se na odjele i odsjeke.

(5) Postojeća gospodarska podjela na odjele u pravilu se zadržava, a u slučaju promjene povezuju se stara i nova podjela.

(6) Površine šuma i šumskog zemljišta koje su prešle iz državnog u privatno vlasništvo ili obrnuto pripajaju se gospodarskoj jedinici državnih šuma ili šuma šumoposjednika na čijem se području nalaze, a moguće je ustrojiti i gospodarsku jedinicu za šumski posjed jednog vlasnika.

Članak 3.

(1) Odjel je trajna osnovna jedinica gospodarske podjele šuma i šumskih zemljišta u okviru pojedine gospodarske jedinice.

(2) Odjeli se ustanovljuju radi lakšega gospodarenja, nadzora i orijentacije na terenu.

(3) Površina odjela, osim za neobraslo proizvodno šumsko zemljište, šikare, šibljake, makije, garige, šume šumoposjednika i neplodno zemljište u pravilu ne može biti veća od 60 hektara.

(4) Granice odjela ustanovljuju se prema prirodnim obilježjima (hrptovima, grebenima, kosama, vodotocima, uvalama i sl.) ili prema umjetno stvorenim objektima (stalnim izvoznim putovima, prometnicama, prosjekama, kanalima i sl.).

(5) Postojeće granice odjela mogu se mijenjati samo kad se, prilikom obnove ili revizije šumskogospodarskih planova, ustanove odstupanja od odredbi stavka 3. i 4. ovoga članka.

(6) Odjeli u gospodarskoj jedinici označuju se brojevima, u pravilu neprekidno od sjevera prema jugu i od zapada prema istoku.

(7) Postojeće brojeve odjela nije potrebno mijenjati ako njihov niz bude prekinut izdvajanjem površina šuma i šumskog zemljišta iz područja gospodarske jedinice ili pripajanjem gospodarskoj jedinici novih površina, čija veličina zahtjeva izdvajanje postojećih ili formiranje novih odjela.

Članak 4.

(1) Odsjek je najmanja promjenjiva jedinica gospodarske podjele šuma i šumskih zemljišta unutar odjela s kojom se posebno gospodari kao sastojinom.

(2) Sastojine se izlučuju u odsjeke prema namjeni šume, uzgojnom obliku, načinu gospodarenja, stadiju razvitka, vrsti drveća, starosti, cilju gospodarenja, omjeru smjese i obrastu.

(3) Odsjeci se označuju slovima.

(4) Najmanja površina odsjeka iznosi 1 hektar, osim u šumama šumoposjednika i odvojenim šumskim površinama, kada ona može biti i manja.

(5) Odvojene površine manje od 10 ari za koje je u katastru kao način korištenja navedeno šuma ne izlučuju se u posebne odsjeke već se njihov popis sa pripadajućom površinom prilaže obrascu O-14.

(6) Više odvojenih površina šuma i šumskog zemljišta većih od 10 ari a manjih od 1 hektara, ako zadovoljavaju uvjete iz stavka 2. ovog članka, mogu se izlučiti u jedan odsjek.

(7) Neobraslo proizvodno zemljište izlučuje se u posebne odsjeke, ako je površina veća od 1 hektara.

(8) Neobraslo neproizvodno i neplodno zemljište iskazuje se samo u obrascu O-1 prema klasifikaciji koja se nalazi u Prilogu 1 ovoga Pravilnika.

Članak 5.

(1) Geodetska izmjera i obilježavanje obuhvaća gospodarsku podjelu i druge elemente od interesa za gospodarenje.

(2) Podaci o površinama (odjela i odsjeka) iskazuju se u stotinkama hektara.

(3) Granice gospodarskih jedinica, odjela i odsjeka ucrtavaju se na gospodarske karte, a na terenu moraju biti trajno i vidljivo obilježene i jedinstvene na cijelom šumskogospodarskom području prema sustavu obilježavanja koji je tiskan u Prilogu 2 ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

(4) Vanjske granice i gospodarska podjela moraju se kontinuirano obnavljati, a usporedba posjedovnog i vlasničkog stanja obavlja se kod obnove i revizije osnove i programa.

(5) U šumama šumoposjednika granice gospodarskih jedinica, odjela i odsjeka na terenu u pravilu nije potrebno obilježavati.

Razvrstavanje šuma i šumskih zemljišta

Članak 6.

Šume prema namjeni mogu biti gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom.

Članak 7.

Šumsko zemljište razvrstava se na:

1. obraslo;

2. neobraslo:

a. proizvodno (čistine, blage kamenjare, tršćaci i sl.);

b. neproizvodno (trase vodovoda, naftovoda, plinovoda i električnih vodova, prosjeke i svijetle pruge uz prometnice šire od 5 m, stovarišta, planinske rudine i sl.);

3. neplodno (šumske prometnice šire od 5 m, vodotoci, kanali, močvare, ljuti krš, površine pod građevnim objektima, šljunčare, kamenolomi i sl.).

Članak 8.

(1) Šume i šumska zemljišta iz članka 7. stavka 1. točke 1. i 2.a ovoga Pravilnika razvrstavaju se po uređajnim razredima.

(2) Uređajni razred u jednodobnoj šumi određuje se prema namjeni šume, uzgojnom obliku i glavnoj vrsti drveća prema kojoj se određuje ophodnja i cilj gospodarenja.

(3) Uređajni razred preborne šume jele s ostalim vrstama drveća određuje se prema namjeni šume i glavnim vrstama drveća (jeli i najzastupljenijoj vrsti).

(4) Uređajni razred raznodobne šume određuje se prema namjeni šume, uzgojnom obliku i glavnoj vrsti drveća prema kojoj se određuje cilj gospodarenja.

(5) Uređajni razred neobraslog proizvodnog zemljišta određuje se prema namjeni i cilju gospodarenja.

(6) Šume na osjetljivim staništima (nagibi veći od 50%, plitka skeletna tla, riječni otoci – ade i sl.), šume s velikom biološkom raznolikošću, šume na javnom vodnom dobru, rijetke ili reprezentativne šumske zajednice te šume za zaštitu tla, prometnica i drugih objekata od erozije i poplava mogu se izlučiti u uređajne razrede zaštitnih šuma.

(7) Za šume posebne namjene, kategorija posebne namjene ne navodi se u nazivu uređajnog razreda već zasebno u obrascu O-2 ili O-3.

Članak 9.

(1) Za šume i šumska zemljišta u obrascu O-2 ili O-3 evidentira se kôd i naziv prevladavajućeg stanišnog tipa (III. razine) koji se nalazi u odsjeku sukladno Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS).

(2) Za šume i šumska zemljišta koja se nalaze unutar ekološke mreže Natura 2000 (u daljnjem tekstu ekološka mreža) u obrascu O-2 ili O-3 se na temelju karte ekološke mreže evidentira identifikacijski broj s nazivom područja ekološke mreže i Natura kôd s nazivom stanišnog tipa od interesa za Europsku uniju koji obuhvaća odsjek sukladno aktu o proglašenju ekološke mreže Republike Hrvatske.

(3) Za šume i šumska zemljišta koja se nalaze izvan ekološke mreže u obrascu O-2 ili O-3 evidentira se Natura kôd i naziv prevladavajućeg stanišnog tipa od interesa za Europsku uniju koji obuhvaća odsjek.

Razvrstavanje sastojina

Članak 10.

Sastojina je dio šume koji se razlikuje od ostalih dijelova šume po vrsti drveća, načinu gospodarenja, načinu postanka, starosti i stadiju razvitka.

Članak 11.

(1) Prema omjeru smjese vrsta drveća sastojine se dijele na:

1. čiste – u kojima je jedna vrsta drveća zastupljena s više od 90 % drvne zalihe prema ukupnoj drvnjoj zalihi, odnosno u prvom dobnom razredu prema broju stabala;
2. mješovite – u kojima su, uz glavne vrste, zastupljene i druge vrste drveća s udjelom većim od 10 % od ukupne drvne zalihe, odnosno u prvom dobnom razredu prema broju stabala.

(2) Vrste drveća iskazuju se prema popisu vrsta koji je tiskan u Prilogu 3 ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

Članak 12.

(1) Prema načinu gospodarenja sastojine su:

1. jednodobne – u kojima su stabla glavne vrste drveća u sastojini podjednake starosti, a gospodarenje je sastojinsko;
2. preborne – sastojine jele s ostalim vrstama drveća u kojima nalazimo raspoređena stabla različitih visina i prsnih promjera, a gospodarenje je stablimično ili grupimično;
3. raznodobne – u kojima su raspoređene skupine stabala različitih dobi i razvojnih stadija gdje su stabla unutar skupina podjednake dobi i razvojnog stadija, a gospodarenje je skupinasto.

(2) Gospodarenje sastojinama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka može se provoditi u šumama na kršu, šumama šumoposjednika, šumama posebne namjene, zaštitnim šumama i u šumama koje imaju značajnu zaštitnu funkciju.

Članak 13.

Prema uzgojnom obliku sastojine su:

1. visokog uzgojnog oblika (sjemenjače) – nastale od stabala iz sjemena ili sadnica ;
2. niskog uzgojnog oblika (panjače) – nastale od stabala iz panja i korjenovih žila;
3. degradirane sastojine:
 - a. šikare – degradacijski oblici sastojina u kojima, osim drveća, u istom sloju sudjeluje i grmlje;
 - b. šibljaci – degradacijski oblici sastojina koje čini grmlje uglavnom šibljasta oblika;
 - c. makije – degradacijski oblici crnikovih šuma u kojima osim drveća u istom sloju sudjeluje i grmlje;
 - d. garizi – degradacijski oblici sastojina koje čine otporne grmolike zimzelene vrste;
4. šumske plantaže – umjetno podignute sastojine uz primjenu agrotehničkih mjera;
5. šumske kulture – umjetno podignute sastojine bez primjene agrotehničkih mjera.

Članak 14.

Prema dobi i stadiju razvitka jednodobne sastojine visokog i niskog uzgojnog oblika razvrstavaju se na:

1. mlade sastojine starosti do polovice ophodnje u stadiju razvitka:
 - ponik – biljke starosti do jedne godine;
 - pomladak – biljke starije od jedne godine do dobi kada se oblikuje debalce i krošnja;
 - mladik – stabalca koja imaju oblikovano deblo i krošnju;
 - koljik – stabalca prosječnoga prsnog promjera od 5 do 7 cm;
 - letvik – stabalca prosječnoga prsnog promjera od 7 do 15 cm;
 - stadij odraslih stabala – stabla prosječnoga prsnog promjera većeg od 15 cm do polovice ophodnje,
2. srednjodobne sastojine starosti iznad polovice do dvije trećine ophodnje;
3. starije sastojine starosti od dvije trećine ophodnje do zadnjeg dobnog razreda;

4. stare sastojine starosti zadnjeg dobnog razreda i više.

Članak 15.

Raspored stabala u sastojini može biti:

1. stablimičan – raspored stabala različitih prsnih promjera i različitih visina u prebornim sastojinama, odnosno različitih vrsta drveća u jednodobnim sastojinama;
2. grupimičan – raspored stabala podjednakih prsnih promjera i podjednakih visina u prebornim, odnosno iste vrste drveća u jednodobnim sastojinama na površini manjoj od 0,2 ha;
3. skupinast – raspored stabala iste vrste drveća u jednodobnim sastojinama na površini većoj od 0,2 ha do 1,0 ha, odnosno skupine stabala iste dobi i razvojnih stadija u raznodobnim sastojinama na površini većoj od 0,2 ha do 2,0 ha.

Utvrđivanje elemenata strukture sastojine

Članak 16.

Starost jednodobnih sastojina određuje se na temelju evidencije o godini osnutka, podataka iz prethodnih šumskogospodarskih planova, odnosno brojenjem godina na panju triju srednje plošnih stabala glavne vrste drveća.

Članak 17.

(1) Sklop sastojine je stupanj zastiranja tla krošnjama.

(2) Sklop sastojine se u jednodobnim i raznodobnim sastojinama visokog i niskog uzgojnog oblika iskazuje kao:

1. potpun sklop – kad su krošnje pravilno raspoređene i međusobno se dodiruju;
2. nepotpun sklop – kad postoje takvi razmaci između krošnja pojedinih stabala da u njihove prostore ne može stati krošnja normalno razvijenog stabla;
3. rijedak sklop – kad je sklop prekinut, a krošnje pojedinih susjednih stabala su tako razmaknute da između njih može stati krošnja normalno razvijenog stabla;
4. progaljen sklop – kad je otvor u sastojini nastao prekidom sklopa i ne može se više zatvoriti krošnjama susjednih stabala.

(3) Za preborne sastojine sklop se ne iskazuje.

Članak 18.

(1) Obrast sastojina određuje se odnosom postojeće temeljnice ili drvene zalihe prema normalnoj temeljnici ili drvnoj zalihi.

(2) Pri određivanju obrasta u jednodobnim sastojinama koristi se temeljnica, dok se u prebornim i raznodobnim sastojinama koristi drvena zaliha.

(3) Obrast se kategorizira kao:

1. normalan, iznad 0,80;

2. smanjen, od 0,50 do 0,80;

3. slab, do 0,50.

(4) Normalna temeljnica jednodobnih sastojina visokog uzgojnog oblika određuje se primjenom prirasno-prihodnih tablica na temelju boniteta glavne vrste drveća i starosti sastojine.

(5) Normalna drvena zaliha raznodobnih sastojina visokog uzgojnog oblika jednaka je polovici normalne drvene zalihe zrele sastojine određene primjenom prirasno-prihodnih tablica na temelju boniteta i ophodnje glavne vrste drveća jednodobnih sastojina visokog uzgojnog oblika.

(6) Normalna temeljnica jednodobnih odnosno normalna drvena zaliha raznodobnih sastojina visokog uzgojnog oblika određuje se primjenom prirasno-prihodnih tablica domaćih autora, a ukoliko ne postoje mogu se koristiti prirasno-prihodne tablice stranih autora.

(7) Normalna drvena zaliha za preborne sastojine određuje se prema novom sistemu uređivanja prebornih šuma prof. Klepca na temelju boniteta, optimalnog omjera smjese i promjera sječive zrelosti glavnih vrsta drveća.

(8) Obrast se ne određuje u sastojinama prvog dobnog razreda, sastojinama kojima su započete oplodne sječe, sastojinama niskog uzgojnog oblika i degradiranim sastojinama.

Članak 19.

(1) Broj stabala promjera ispod taksacijske granice (10 cm) određuje se u jednodobnim sastojinama visokog uzgojnog oblika prvoga i drugog dobnog razreda, prebornim sastojinama i raznodobnim sastojinama visokog uzgojnog oblika.

(2) U jednodobnim sastojinama drugog dobnog razreda, prebornim i raznodobnim sastojinama broj stabala iz stavka (1) određuje se na kružnim plohama polumjera od 2 m koje se nalaze unutar ploha za izmjeru drvene zalihe, a u jednodobnim sastojinama prvoga dobnog razreda na reprezentativnom uzorku kružnih ploha polumjera od 2 m (1 ploha na svakih od 1 do 5 ha).

(3) Položaj primjernih površina određuje se po načelu sistematskog uzorka na razini odsjeka, a veličina ploha i gustoća mreže ovisi o strukturi sastojine (gustoća prema broju stabala, dobi) i intenzitetu izmjere. Intenzitet izmjere ovisi o varijabilnosti mjerenih elemenata.

(4) Najmanji broj primjernih površina za izmjeru prsnih promjera stabala u odsjeku iznosi tri.

Članak 20.

(1) Mjerenje prsnih promjera stabala obavlja se na primjernim površinama uzimajući od ukupne površine odsjeka:

1. najmanje 2% u jednodobnim sastojinama visokog uzgojnog oblika drugog dobnog razreda, jednodobnim i raznodobnim sastojinama niskog uzgojnog oblika, zaštitnim šumama, šumama posebne namjene u kojima se ne propisuje etat i šumama šumoposjednika;

2. najmanje 5% u jednodobnim sastojinama visokog uzgojnog oblika iznad drugog dobnog razreda, prebornim i raznodobnim sastojinama visokog uzgojnog oblika.

(2) U jednodobnim sastojinama u kojima se propisuje etat glavnog prihoda u I/1 polurazdoblju mjerenje prsnih promjera stabala obavlja se:

1. na primjernim površinama uzimajući od ukupne površine odjela odnosno odsjeka najmanje 5% u sastojinama niskog uzgojnog oblika;

2. na primjernim površinama uzimajući od ukupne površine odjela odnosno odsjeka najmanje 7% u sastojinama visokog uzgojnog oblika izuzev sastojina u kojima je potrebno izmjeriti promjere svih stabala;

3. totalnom klupažom, izmjerom prsnih promjera svih stabala u sastojinama visokog uzgojnog oblika uređajnog razreda hrasta lužnjaka na prvom i drugom bonitetu, hrasta kitnjaka, obične bukve i poljskog jasena na prvom bonitetu, te u sastojinama visokog uzgojnog oblika u kojima je obnova započeta u prethodnom polurazdoblju.

(3) Mjerenje prsnih promjera stabala u kulturama i plantažama obavlja se na način propisan za jednodobne sastojine visokog uzgojnog oblika.

(4) Vrste drveća koje su u omjeru smjese gospodarske jedinice zastupljene s manje od 5 % ako su u odsjeku zastupljene s manje od 10% mogu se u odsjeku grupirati (OTB, OMB, OC, OVo), ali drvena zaliha formirane grupe u omjeru smjese odsjeka ne smije prelaziti 20%.

(5) Terenski obrasci za izmjeru na plohama nalaze se tiskani u Prilogu 8 ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 21.

(1) Visinska krivulja konstruira se na temelju izmjerenih visina stabala tako da se u svakom debljinskom stupnju izmjeri, unutar pojedine grupe po vrstama drveća, pet do deset visina.

(2) U svrhu izjednačenja visinske krivulje i određivanja tarifnog niza odsjeci se u jednodobnim sastojinama grupiraju po uređajnim razredima, bonitetima i dobnim razredima, a u prebornim i raznodobnim po uređajnim razredima i bonitetima.

(3) Tarifni niz za pojedinu vrstu drveća u grupi određuje se na temelju izjednačene visinske krivulje i parametara dvoulaznih volumnih tablica.

(4) Tarifni niz određuje se za svaku vrstu drveća koja je u omjeru smjese odjela odnosno odsjeka zastupljena s više od 10%.

(5) Za svaku vrstu drveća koja je u omjeru smjese odjela odnosno odsjeka zastupljena manje od 10% tarifni niz može se preuzeti iz grupe drugog uređajnog razreda, u pravilu istog boniteta i dobnog razreda.

(6) Tarifni niz za vrste koje su u odjelu odnosno odsjeku grupirane (OTB, OMB, OC, OVo) može se preuzeti iz grupe istog ili drugog uređajnog razreda za najzastupljeniju ili vrstu drveća sličnih bioloških i ekoloških svojstava.

(7) Ako su lokalni tarifni nizovi određeni prethodnim osnovama ili programima nije ih potrebno ponovo određivati.

Članak 22.

(1) Drvna zaliha iskazuje se u krupnom drvetu (>7 cm) iznad taksacijske granice koja iznosi 10 cm, a razvrstava se po debljinskim stupnjevima od 5 cm.

(2) Sredine debljinskih stupnjeva su:

1. 12.5 cm – debljinski stupanj 3;

2. 17.5 cm – debljinski stupanj 4 i tako dalje.

(3) Drvna zaliha određuje se izmjerom prsnih promjera i visina živih stabala iznad taksacijske granice i izračunava na temelju lokalnih tarifnih nizova (jednoulaznih tablica) za pojedine vrste drveća, a iskazuje se posebno za svaki odsjek.

(4) Drvna zaliha u sastojinama prvog dobnog razreda iskazuje se samo za stabla ostala nakon obavljenog dovršnog sjeka, a promjeri stabala utvrđuju se totalnom klupažom u godini u kojoj je obavljen dovršni sijek.

(5) Drvna zaliha ne iskazuje se u sastojinama prvog dobnog razreda, šikarama, šibljacima, makijama, garizima i na šumskom zemljištu obraslom drvećem ispod taksacijske granice.

(6) Sastojine u kojima je u prethodnom polurazdoblju obavljena totalna klupaža drvna zaliha može se utvrditi računski.

(7) Drvna zaliha stojećih i cijelih ležećih suhих stabala iznad taksacijske granice iskazuje se posebno, a obračunava se na isti način kao i za živa stabla.

(8) Pouzdanost procjene drvne zalihe iskazuje se na razini odsjeka i uređajnog razreda.

(9) Drvna zaliha radno nedostupnih šuma može se i prilikom izrade obnove šumskogospodarskih planova utvrditi računskim putem ukoliko postoje stari dendrometrijski podaci, a ukoliko ne postoje može se utvrditi jednom od metoda procjene (daljinska istraživanja i sl.).

Članak 23.

(1) Sastojine se u jednodobnim šumama razvrstavaju po dobnoj strukturi.

(2) U prebornim i raznodobnim šumama drvna zaliha se razvrstava po debljinskoj strukturi.

(3) Za dobne razrede jednodobnih šuma unutar uređajnog razreda iskazuju se podaci o stvarnoj i normalnoj površini, drvnjoj zalihi i prirastu, razvrstano po vrstama drveća po hektaru i ukupno.

(4) Širina dobnog razreda iznosi 5 godina za ophodnje do 30 godina; 10 godina za ophodnje do 60 godina i 20 godina za ophodnje iznad 60 godina.

(5) Za preborne i raznodobne sastojine unutar uređajnog razreda iskazuju se podaci o strukturi drvne zalihe u 3 debljinska razreda:

1. I od 10 do 30 cm;

2. II od 31 do 50 cm;

3. III od 51 cm naviše, razvrstano po vrstama drveća.

(6) Degradirane sastojine ne razvrstavaju se prema dobi i stadiju razvitka.

Članak 24.

(1) Bonitet staništa sastojine izražava se rimskim brojem, a određuje se:

1. u jednodobnim sastojinama na osnovi starosti sastojine i visine srednjeg plošnog stabla glavne vrste drveća temeljem odgovarajućih prirasno-prihodnih tablica domaćih autora, a ukoliko ne postoje mogu se koristiti prirasno-prihodne tablice stranih autora;

2. u prebornim sastojinama prema srednjoj visini i promjeru dominantnih stabala temeljem jednoulaznih tablica Šurić-Pranjić za dvije glavne vrste drveća;

3. u raznodobnim sastojinama prema srednjoj visini i promjeru zrele razvojne faze glavne vrste drveća temeljem odgovarajućih prirasno-prihodnih tablica domaćih autora, a ukoliko ne postoje mogu se koristiti prirasno-prihodne tablice stranih autora.

(2) Za potrebe utvrđivanja boniteta potrebno je izmjeriti najmanje 10 visina glavne vrste drveća.

(3) Ako je bonitet staništa sastojine određen prethodnom osnovom ili programom nije ga potrebno ponovno određivati.

Članak 25.

(1) Prirast drvne zalihe određuje se na temelju lokalnih tablica postotka volumnog prirasta izrađenih metodom izvrtaka:

1. u jednodobnim i raznodobnim sastojinama na temelju tečajnog debljinskog prirasta i izračuna prema Mayer-ovoj diferencijalnoj metodi;

2. u prebornim sastojinama na temelju vremena prijelaza i izračuna prema metodi tablica postotka prirasta prof. Klepca.

(2) U jednodobnim sastojinama uzorci za izmjeru debljinskog prirasta grupiraju se po uređajnim razredima, bonitetima i dobnim razredima, a u prebornim i raznodobnim sastojinama po uređajnim razredima i bonitetima tako da se u svakom debljinskom stupnju unutar pojedine grupe po vrstama drveća izmjeri pet do deset izvrtaka.

(3) Krivulja debljinskog prirasta ili vremena prijelaza ustrojava se na temelju uzetih izvrtaka tako da se u svakom debljinskom stupnju unutar pojedine grupe po vrstama drveća izmjeri desetgodišnji debljinski prirast u cm ili vrijeme prijelaza na pet do deset izvrtaka.

(4) Niz postotka volumnog prirasta određuje se za svaku vrstu drveća koja je u omjeru smjese odjela odnosno odsjeka zastupljena više od 10%.

(5) Za svaku vrstu drveća koja je u omjeru smjese odjela odnosno odsjeka zastupljena manje od 10 % niz postotka volumnog prirasta može se u pravilu preuzeti iz grupe drugog uređajnog razreda istog boniteta i dobnog razreda.

(6) Niz postotka volumnog prirasta za u odjelu odnosno odsjeku grupirane vrste (OTB, OMB, OC, OVo) može se preuzeti iz grupe istog ili drugog uređajnog razreda za najzastupljeniju ili vrstu drveća sličnih bioloških i ekoloških svojstava.

(7) Ako su lokalne tablice postotka volumnog prirasta određene prethodnim osnovama ili programima nije ih potrebno ponovo određivati.

(8) U strogim rezervatima i nacionalnim parkovima prirast se određuje kontrolnom metodom.

Određivanje ciljeva i načina gospodarenja

Članak 26.

(1) Prema cilju gospodarenja šumama određuje se ophodnja glavne vrste drveća. U sastojinama visokog uzgojnog oblika gospodarskih šuma ophodnja se određuje za glavne vrste drveća kako slijedi:

1. lužnjak i crniku – 140 godina
2. kitnjak i medunac – 120 godina
3. običnu bukvu i gorski javor – 100 godina
4. cer, poljski i obični jasen – 80 godina
5. obični grab i crnu johu – 70 godina
6. crni grab, bjelograbić i divlju trešnju – 60 godina
7. lipe – 50 godina
8. kesten i brezu – 40 godina
9. domaće topole i vrbe – 40 godina
10. jelu – 100 godina
11. smreku, crni i obični bor, piniju – 80 godina
12. alepski i primorski bor – 60 godina.

(2) U zaštitnim šumama i šumama posebne namjene ophodnja se može odrediti uvažavajući njihovu namjenu.

(3) Ophodnja za panjače kojima se nastavlja gospodariti kao sastojinama niskog uzgojnog oblika određuje se ciljem gospodarenja.

(4) Ophodnja u panjačama koje se prirodnim putem prevode u sjemenjače, umanjuje se za 30% od ophodnje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Promjeri sječive zrelosti u prebornim sastojinama određuju se na osnovi namjene šume, boniteta i cilja gospodarenja za pojedine glavne vrste drveća.

(6) Sječiva zrelost raznodobnih sastojina određuje se na temelju ophodnje glavne vrste drveća iz stavka 1. ovoga članka, a površina propisana za obnovu mora osigurati postupnu obnovu odsjeka.

(7) Sječiva zrelost pojedine skupine u raznodobnim sastojinama odgovara dobi ophodnje glavne vrste drveća iz stavka 1. ovog članka uvažavajući namjenu šume, uzgojni oblik i cilj gospodarenja.

(8) Ophodnja šumskih plantaža i šumskih kultura određuje se elaboratom podizanja ili ciljem gospodarenja.

(9) Ophodnja se ne određuje u šumama zaštićenim posebnim propisom o zaštiti prirode u kategoriji strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat šumske vegetacije i park-šuma.

(10) Sječiva dob može biti iznimno niža od ophodnje u sastojinama loše kakvoće i zdravstvenog stanja, te obrasta glavne vrste drveća ispod 0,4.

(11) Sječiva dob može biti niža ili viša od ophodnje u uvjetima narušenih elemenata strukture sastojine i poremećenog razmjera dobnih razreda pojedinog uređajnog razreda u odnosu na normalni površinski razmjer dobnih razreda.

Članak 27.

(1) Radovi biološke obnove šuma koji se propisuju šumskogospodarskim planovima obuhvaćaju:

1. Pripremu staništa za prirodno pomlađivanje sastojina predviđenih za prirodnu obnovu;
2. Popunjavanje, njegu i čišćenje svih sastojina i to u jednodobnim sjemenjačama do dvadesete godine starosti, odnosno u sastojinama mekih listača i panjača do desete godine starosti, a u raznodobnim sjemenjačama, u sastojinama u kojima je uvedeno grupimično gospodarenje, do dvadesete godine starosti grupe;
3. Prorjeđivanje sastojina do starosti trećine određene ophodnje u njegovanim sastojinama, a u starijim ako je to prijeko potrebno radi uzgoja;
4. Pošumljavanje sječina nakon čistih sječa;
5. Sanaciju paljevina;
6. Resurekciju degradiranih sastojina i prevođenje u viši uzgojni oblik;
7. Čuvanje šuma;
8. Odabiranje i obilježavanje stabala za sječū i obavljanje nadzora u izvršenju radova iz točke 2. ovoga članka;
9. Izradu šumskogospodarskih planova, te njihove revizije i obnove;
10. Rekonstrukciju i konverziju šuma;
11. Pošumljavanje neobraslog šumskog zemljišta i podizanje plantaža brzorastućih vrsta drveća na novim površinama;
12. Pripremu staništa, njegu novopodignutih sastojina i kultura;

13. Zaštitu od štetnih organizama i požara;
14. Sanaciju i obnovu šuma oštećenih kalamitetima i ratnim djelovanjima;
15. Projektiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture.

(2) Skupine radova biološke obnove šuma iz stavka 1. točke 1. do 15. ovoga članka podijeljene su po vrstama radova u obrascu ŠGO-13, a po navedenim vrstama propisuju se u šumskogospodarskim planovima.

Članak 28.

(1) Na površinama gdje se provodi čista sječa, sjetva i sadnja šumskoga reprodukcijuskog materijala obavlja se u istom vegetacijskom razdoblju ili najkasnije na početku sljedećega vegetacijskog razdoblja, osim u nizinskim područjima kada je to onemogućeno djelovanjem poplavnih voda.

(2) Popunjavanje se obavlja najkasnije treću godinu nakon dovršnog sjeka.

Članak 29.

Radi zaštite tla od zakorovljenja i zamočvarenja, površine sječina nastalih sječom stabala zbog sušenja i propadanja, ako su veće od 0,2 hektara s užom stranicom većom od visine najviših stabala u odsjeku, moraju se sanirati odmah ili najkasnije do kraja idućega vegetacijskog razdoblja nakon izvršene sječe.

Članak 30.

(1) Etat se u državnim šumama određuje prema proizvodnim mogućnostima staništa za svaki uređajni razred, po odsjecima i vrsti drveća, a razrađuje se po grupama sortimenata na razini gospodarske jedinice.

(2) Etat se u šumama šumoposjednika određuje prema proizvodnim mogućnostima staništa na razini uređajnog razreda.

(3) Potrajnost prihoda etata planira se po uređajnim razredima glavnih gospodarskih vrsta drveća na razini šumskogospodarskog područja.

(4) Etat u jednodobnim sastojinama iskazuje se kao etat glavnog i prethodnog prihoda, a u prebornim i raznodobnim sastojinama kao opća osnova sječa, a određuje se po odsjecima.

(5) Etat se ne određuje u šumama unutar strogih rezervata, nacionalnih parkova, posebnih rezervata šumske vegetacije i park-šuma.

Članak 31.

(1) Etat glavnog prihoda jednodobnih sastojina visokoga uzgojnog oblika određuje se po metodi razmjera dobnih razreda, usporedbom stvarnog i normalnog razmjera dobnih razreda za svaki uređajni razred posebice, uzimajući u obzir stanišne, sastojinske i gospodarske prilike.

(2) Sastojine za glavni prihod odabiru se temeljem sljedećih kriterija:

1. sastojine zadnjega dobnog razreda;

2. sastojine predzadnjega dobnog razreda kada je znatno poremećen razmjer dobnih razreda na velikim šumskim kompleksima istog uređajnog razreda, i to:

a. kada stabla glavne vrste drveća imaju srednji promjer jednak ili veći od srednjeg promjera normalne sastojine odgovarajućeg boniteta u dobi ophodnje, prema prirasno-prihodnim tablicama domaćih autora;

b. u mješovitim sastojinama hrasta lužnjaka i poljskog jasena s udjelom jasena većim od 1/3;

3. sastojine loše kakvoće i zdravstvenog stanja, te obrasta glavne vrste drveća ispod 0,4.

4. u slučaju da etat glavnog prihoda pojedine sastojine propisujemo u više polurazdoblja površina se zadužuje samo u prvom polurazdoblju.

Članak 32.

(1) Etat prethodnog prihoda jednodobnih sastojina visokog uzgojnog oblika određuje se na temelju šumskouzgojnih zahtjeva za njegom šuma proredom, za svaku sastojinu starosti iznad prvog dobnog razreda po odjelima odnosno odsjecima, uspoređujući stanišne prilike, drvnu zalihu, strukturu i dob sastojine s normalnim stanjem.

(2) Iznimno etat se ne propisuje:

1. u odsjecima starijim od 2/3 ophodnje, a koje su u prethodnom polurazdoblju prorjeđivane i obrast im je smanjen;

2. u odsjecima starijim od 1/3 ophodnje i slabog obrasta.

Članak 33.

(1) Etat prebornih i raznodobnih šuma određuje se za svaki odjel odnosno odsjek na osnovi odnosa postojeće strukture drvne zalihe prema normalnoj.

(2) Etat prebornih šuma propisuje se općom osnovom sječa a realizira se stablimičnom i grupimičnom sječom u ophodnjicama ne kraćim od 5 godina.

(3) Etat raznodobnih šuma propisuje se općom osnovom sječa a realizira se kroz njegu sastojine proredom i obnovom u skupinama.

(4) Propisani etat u prebornim i raznodobnim šumama u uvjetima narušene strukture može biti veći od utvrđenog desetgodišnjeg volumnog tečajnog prirasta, pri čemu intenzitet sječe može biti najviše 30 %.

(5) Iznimno etat nije potrebno propisivati u odsjecima slabog obrasta.

Članak 34.

(1) U sastojinama niskoga uzgojnog oblika, etat se određuje za svaki odjel odnosno odsjek osim u šumama šumoposjednika:

(2) U jednodobnim sastojinama niskoga uzgojnog oblika, etat glavnog prihoda se određuje:

1. kao za jednodobne sastojine visokoga uzgojnog oblika u panjačama kojima je cilj prevođenje u viši uzgojni oblik prirodnim putem;

2. u panjačama koje se umjetnim putem prevode u sjemenjače propisuje se sječa svih stabala u sastojini te sjetva i sadnja šumskoga reprodukcijuskog materijala;

3. u panjačama kojima će se nastaviti gospodarenje kao jednodobnim sastojinama niskoga uzgojnog oblika propisuje se sječa svih stabala u sastojini.

(3) Etat prethodnog prihoda jednodobnih sastojina niskog uzgojnog oblika određuje se na temelju šumskouzgojnih zahtjeva za njegovom šuma preredom.

(4) U raznodobnim sastojinama niskoga uzgojnog oblika etat se određuje:

1. kao za raznodobne sastojine visokoga uzgojnog oblika u panjačama kojima je cilj prevođenje u viši uzgojni oblik prirodnim putem;

2. u panjačama koje se umjetnim putem prevode u sjemenjače propisuje se sječa svih stabala pojedine skupine te sjetva i sadnja šumskoga reprodukcijuskog materijala na istoj, a na ostalom dijelu površine proreda i potrebni šumskouzgojni radovi;

3. u panjačama kojima će nastaviti gospodarenje kao raznodobnim sastojinama niskoga uzgojnog oblika propisuje se sječa svih stabala pojedine skupine, a na ostalom dijelu površine proreda i potrebni šumskouzgojni radovi.

Članak 35.

Etat u kulturama i plantažama propisuje se u skladu sa zahvatima koje je potrebno provoditi kako bi se postigao željeni cilj gospodarenja.

Članak 36.

(1) U jednodobnim sastojinama užita drvna zaliha razvrstava se na:

1. glavni prihod – redoviti i izvanredni;

2. prethodni prihod;

3. slučajni prihod;

4. užitu drvnu zalihu koja nije premjerena.

(2) U glavni redoviti prihod ulazi užita drvna zaliha propisana osnovom odnosno programom gospodarenja.

(3) U glavni izvanredni prihod ulazi drvna zaliha užita na površinama koje će se trajno upotrebljavati u druge svrhe (površine izdvojene iz šumskogospodarskog područja, šumske prometnice šire od 5 m, svijetle pruge uz prometnice šire od 5 m, šumske prosjeke šire od 10 m, trase elektrovoda, trase plinovoda, trase naftovoda i dr.), a može biti propisan osnovom odnosno programom gospodarenja.

(4) U prethodni prihod ulazi užita drvna zaliha propisana osnovom odnosno programom gospodarenja.

(5) U slučajni prihod koji se dodatno razvrstava na: sušce, vjetroizvale, snjegolome i ledolome; bespravna sječa, te ostali slučajni prihod ulazi sva užita drvna zaliha koja nije posljedica stručnog provođenja zahvata propisanog osnovom odnosno programom gospodarenja već je uzrokovana drugim faktorima i bespravne sječe.

(6) U odsjecima u kojima je propisani etat prethodnog prihoda po drvnj zalihi u potpunosti ili djelomično realiziran kao slučajni prihod, užita drvna zaliha prethodnog prihoda može biti manja ili u okvirima dozvoljenih odstupanja, ali je njegova realizacija obvezna po površini.

(7) U užitu drvnu zalihu koja nije premjerena ulazi drvna zaliha užita u odsjecima u kojima nije evidentirana drvna zaliha.

(8) U šumama strogog rezervata, nacionalnog parka, posebnog rezervata šumske vegetacije i park-šume, sječū ovisno o kategoriji zaštite, rješenjem odobrava tijelo nadležno za poslove zaštite prirode.

Članak 37.

(1) U prebornim i raznodobnim sastojinama užita drvna zaliha razvrstava se na:

1. redoviti prihod;

2. izvanredni prihod;

3. slučajni prihod.

(2) U redoviti prihod ulazi drvena zaliha propisana osnovom odnosno programom gospodarenja.

(3) U izvanredni prihod ulazi drvena zaliha posječena na površinama koje će se trajno upotrebljavati u druge svrhe (površine izdvojene iz šumskogospodarskog područja, šumske prometnice – šire od 5 m, svijetle pruge uz prometnice šire od 5 m, šumske prosjeke šire od 10 m, trase elektrovoda, trase plinovoda, trase naftovoda i dr.).

(4) U slučajni prihod koji se dodatno razvrstava na: sušce, vjetroizvale, snjegolome i ledolome; bespravna sječa, te ostali slučajni prihod ulazi posječena drvena zaliha koja nije posljedica stručnog provođenja zahvata propisanog osnovom odnosno programom gospodarenja već je uzrokovana drugim faktorima i bespravne sječe.

(5) U odsjecima u kojima je etat po drvnjoj zalihi u potpunosti ili djelomično realiziran kao slučajni prihod, realizacija etata redovnog prihoda može biti manja ili u okvirima dozvoljenih odstupanja, ali je njegova realizacija obvezna po površini.

(6) U šumama strogog rezervata, nacionalnog parka, posebnog rezervata šumske vegetacije i park-šume, sječu ovisno o kategoriji zaštite, rješenjem odobrava tijelo nadležno za poslove zaštite prirode.

Članak 38.

(1) Doznačena drvena zaliha iz članka 36. i 37. ovoga Pravilnika unosi se u knjižice doznake ili terenska računala.

(2) Doznačena drvena zaliha izračunava se prema istim tablicama (tarifama) po kojima je bila izračunata u osnovi odnosno programu gospodarenja.

Članak 39.

(1) Jednodobne sastojine visokog uzgojnog oblika obnavljaju se prirodnim putem oplodnim (postupičnim) sječama.

(2) U sastojinama za koje su osnovom odnosno programom propisane oplodne sječe može se provoditi naplodni sijek:

1. u godini ili jednu do dvije godine nakon dobrog uroda sjemena glavne vrste drveća;

2. ako se unese odgovarajuća količina sjemena glavne vrste drveća neposredno prije naplodnog sjeka.

(3) Dovršni sijek provodi se kad je najmanje 70% površine odsjeka pokriveno pomlatkom koji je sposoban za samostalan razvoj.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka:

1. sastojine crne johe, topola i vrba mogu se posjeći čistom sječom i umjetno obnoviti sadnicama ili vegetativnim dijelovima;

2. sastojine bagrema nakon čistih sječa mogu se obnoviti izbojcima iz žilja;

3. sastojine slaboga obrasta mogu se posjeći čistom sječom i umjetno obnoviti sadnicama glavne vrste drveća.

4. sastojine poljskog jasena izložene dugotrajnim poplavama, koje zbog stanišnih prilika nije moguće prirodno obnoviti, mogu se posjeći čistom sječom i umjetno obnoviti sadnicama.

(5) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka dovršni sijek može se provoditi na dobro pomlađenim dijelovima odsjeka površine veće od 1 hektara.

Članak 40.

(1) Otvorenost gospodarske jedinice prikazuje se u kilometrima na 1.000 hektara, a u obračun se uzima ukupna površina gospodarske jedinice.

(2) Otvorenost gospodarske jedinice određuje se na temelju dužine šumskih i javnih prometnica koje se mogu koristiti cijelu godinu.

(3) Prometnica koja prolazi kroz šumu uzima se u račun cijelom dužinom, osim kad:

1. prolazi granicom dviju gospodarskih jedinica, odjela odnosno odsjeka, dužina se dijeli proporcionalno dužini tih granica;

2. prolazi rubom šume 50 % svoje dužine.

(4) Javne prometnice uzimaju se u račun otvorenosti ako mogu služiti za utovar i prijevoz drvnog materijala cijele godine.

Članak 41.

(1) Nedrvni šumski proizvodi mogu se iskorištavati u mjeri u kojoj ne ugrožavaju stabilnost ekosustava i u opsegu koji ne umanjuje općekorisne funkcije šuma, te se šumskogospodarskim planom može dopustiti:

1. pašarenje na površinama šuma i šumskih zemljišta većih od 50 hektara uz obvezno čuvanje stoke, pod uvjetom da tim površinama nisu obuhvaćene površine prvoga dobnog razreda, površine u fazi obnove odnosno konverzije te na površinama na kojima je izvršena resurekcija u protekle tri godine;

2. brst;

3. žirenje na suvislim površinama šuma i šumskih zemljišta u državnom vlasništvu većim od 300 hektara, pod uvjetom da istim šumama nisu obuhvaćene sastojine prvoga dobnog razreda i u fazi obnove;

4. sakupljanje zavičajnih divljih vrsta (sakupljanje gljiva, ljekovitog i ukrasnog bilja i dr.) provodi se uz dopuštenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode sukladno posebnom propisu;

5. branje i sakupljanje plodova šumskog drveća i grmlja.

(2) Pašarenje, brst i žirenje te skupljanje i odnošenje šušnja, granja, ne može se dopustiti na bujičnom području.

Članak 42.

(1) U šumama i na šumskim zemljištima mogu se uzgajati one vrste divljači koje obitavaju u ekosustavu, osim u uzgajalištima divljači i ograđenim dijelovima otvorenih lovišta namijenjenih intenzivnom uzgoju divljači, u skladu s osnovom odnosno programom.

(2) U obračunu lovnoproduktivnih površina za krupnu divljač iz obračuna se izuzimaju površine prvoga dobnog razreda do starosti 10 godina (osim za divlju svinju), sastojine u fazi oplodnih sječa i šumski sjemenski objekt u kategoriji selekcioniran.

(3) Osnovom odnosno programom ograničuje se broj one vrste divljači koja može učiniti veću gospodarsku štetu šumi i šumskom zemljištu.

Članak 43.

(1) U šumsku kroniku unose se kronološkim redom oni podaci koji nisu obuhvaćeni evidencijama, a odnose se na gospodarenje šumama i šumskim zemljištima gospodarske jedinice. Šumsku kroniku nije obvezno voditi za šume šumoposjednika.

(2) Šumska kronika vodi se po godinama u posebnoj knjizi.

Članak 44.

(1) Radi praćenja i očuvanja višenamjenskih funkcija šuma na razini sastojina i gospodarskih jedinica obavlja se ocjena općekorisnih funkcija šuma.

(2) Ocjenjivanje se vrši prema metodologiji koja je tiskana u Prilogu 4 ovoga Pravilnika.

Članak 45.

Radi provođenja odredbi Kyoto protokola i Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama kao i Odluke 529/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća, šume i šumska zemljišta će se razvrstati prema metodologiji koja je tiskana u Prilogu 5 ovoga Pravilnika.

Članak 46.

Odredbe članka 2. do 45. ovoga Pravilnika odgovarajuće se primjenjuju na izradu šumskogospodarskih planova, osim operativnih godišnjih planova.

III. OSNOVA PODRUČJA

Članak 47.

(1) Osnova područja je šumskogospodarski plan na temelju kojeg se gospodari šumama i šumskim zemljištima na području Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: šumskogospodarsko područje):

(2) Osnovom područja utvrđuje se ekološka, gospodarska i socijalna podloga za biološko poboljšavanje šuma i povećanje šumske proizvodnje.

(3) Osnova područja sadrži:

1. uređajni zapisnik;
2. iskaz površina šuma i šumskih zemljišta s podjelom po namjeni;
3. tablicu obraslog šumskog zemljišta prema uzgojnom obliku i namjeni;
4. tablicu uređajnih razreda;
5. tablicu drvne zalihe i prirasta po vrstama drveća;
6. tablice dobnih i debljinskih razreda;
7. tablice drvne zalihe i prirasta jednodobnih šuma po starosnim razredima;
8. plan radova biološke obnove šuma;
9. plan sječa glavnog i prethodnog prihoda jednodobnih šuma;
10. plan sječa prebornih i raznodobnih šuma;
11. prikaz etata po sortimentima;
12. plan izrade i revizije osnova i programa;
13. gospodarsko-financijski plan;
14. grafičke prikaze drvne zalihe i prirasta po dobnoj i debljinskoj strukturi;
15. pregledne karte;

16. evidencije o izvršenim radovima planiranim prijašnjom osnovom područja;
17. korištenje nedravnih šumskih proizvoda u proteklom polurazdoblju;
18. tablica promjena namjene zemljišta;
19. uvjete zaštite prirode.

Članak 48.

Uređajni zapisnik sadržava:

Uvod

I. Povijesni prikaz razvoja šumarstva u Republici Hrvatskoj,

II. Općekorisne funkcije šuma,

III. Opći podaci o području :

1. Opis područja;

2. Prirodne značajke:

– orografske i hidrografske prilike;

– geološka podloga i tlo;

– klima;

– šumske zajednice i šumski stanišni tipovi;

– zaštićena područja;

– ekološka mreža;

– ugrožene i strogo zaštićene vrste,

IV. Dosadašnje gospodarenje šumama i šumskim zemljištima:

1. Uređivanje šuma;

2. Biološka obnova šuma;

3. Provedba etata i užita drvna zaliha;

4. Korištenje nedravnih šumskih proizvoda,

V. Sadašnje stanje šuma i šumskih zemljišta i usporedba s prijašnjim stanjem:

1. Površina;

2. Drvna zaliha i prirast;

3. Zdravstveno stanje šuma,

VI. Buduće gospodarenje:

1. Cilj i način gospodarenja;

2. Prikaz predviđenih radova biološke obnove šuma;

3. Plan korištenja drvne zalihe i osiguranja potrajnosti prihoda s obrazloženjem;

4. Uređivanje šuma;

5. Nedrvni šumski proizvodi,

VII. Vrijeme sječe i izvlačenja iz šume,

VIII. Gospodarenje s divljači i ostalim životinjskim vrstama,

IX. Usklađenost osnove područja s odrednicama prostornog planiranja,

X. Usklađenost osnove područja s uvjetima zaštite prirode.

Članak 49.

(1) Podaci o površinama šuma i šumskih zemljišta, uzgojnom obliku i namjeni za šumskogospodarsko područje utvrđuju se temeljem podataka važećih osnova i programa osim za neuređene površine za koje se utvrđuju jednom od metoda procjene.

(2) Podaci o drvnoj zalihi i prirastu (stanje 1. 1. prve godine važenja) za šumskogospodarsko područje utvrđuju se računski temeljem podataka važećih osnova i programa osim za neuređene površine za koje se utvrđuju jednom od metoda procjene.

Članak 50.

(1) Plan radova biološke obnove šuma iz članka 27. stavka 1. točke od 1. do 5., 7., 8., 9. te 13. i 14. ovoga Pravilnika za šumskogospodarsko područje izrađuje se procjenom očekivanih potreba, a točke 6., 10., 11., 12. i 15. u okviru procjene priliva financijskih sredstava za te namjene u narednih 10 godina.

(2) Planom sječa glavnog i prethodnog prihoda jednodobnih, te planom sječa prebornih i raznodobnih šuma planira se količina drvene zalihe koju je potrebno posjeći u tijeku valjanosti osnove područja razvrstana po vlasništvu, vrsti drveća, za I/1 i I/2 polurazdoblje te II. gospodarsko razdoblje.

(3) Bilancu izvršenja planiranih radova iz I/1 polurazdoblja potrebno je obrazložiti u uređajnom zapisniku naredne osnove područja.

Članak 51.

Plan izrade i revizije osnova i programa gospodarenja obuhvaća površine uređenih i neuređenih šuma, popis postojećih osnova odnosno programa s redoslijedom izrade i revizije za razdoblje od 10 godina.

Članak 52.

Gospodarsko-financijski plan izrađuje se za razdoblje od 10 godina prema naturalnim i financijskim pokazateljima u godini izrade osnove područja.

Članak 53.

Grafički prikaz drvene zalihe i etata po dobnoj i debljinskoj strukturi izrađuje se po vlasništvu i zbirno za šumskogospodarsko područje, i to:

1. grafički prikaz dobnih i debljinskih razreda po površini i drvnoj zalihi;
2. grafički prikaz drvene zalihe prije i poslije sječe prebornih šuma.

Članak 54.

(1) Pregledne karte osnove područja izrađuju se u mjerilu 1:300.000.

(2) Uz osnovu područja izrađuju se sljedeće pregledne karte:

1. pregledna karta šuma po vlasništvu;
2. pregledne karte prostorne podjele šuma na gospodarske jedinice za državne i privatne šume;
3. pregledna karta šuma s prikazom zaštićenih područja;
4. pregledna karta šuma s prikazom ekološke mreže.

(3) Bojanje karata je prema standardu koji je tiskan u Prilogu 6 ovoga Pravilnika.

Članak 55.

(1) O izvršenim radovima planiranima osnovom područja vodi se godišnja evidencija na razini područja razvrstano po vlasništvu.

(2) Na kraju svake godine i po isteku I/1 polurazdoblja sastavlja se rekapitulacija za osnovu područja, a podaci se upisuju do 31. ožujka za proteklu godinu.

Članak 56.

Obrasci ŠGO-1 do ŠGO-20 sastavni su dio osnove područja i tiskani su u Prilogu 7 ovoga Pravilnika.

IV. OSNOVA GOSPODARENJA

Članak 57.

(1) Osnove gospodarenja izrađuju se za gospodarske jedinice kontinentalnih šuma i šumskih zemljišta, a u vlasništvu su Republike Hrvatske.

(2) Osnovama gospodarenja određuje se stanje šuma te radovi u neposrednom gospodarenju šumama i šumskim zemljištima gospodarske jedinice.

Članak 58.

Osnova gospodarenja sadržava:

1. Uređajni zapisnik;
2. Iskaz površina šuma i šumskih zemljišta;
3. Opis staništa i sastojina
4. Tablicu dobnih razreda jednodobnih šuma i debljinskih razreda prebornih i raznodobnih šuma
5. Osnovu sječa glavnog i prethodnog prihoda jednodobnih šuma
6. Opću osnovu sječa prebornih šuma i opću osnovu sječa raznodobnih šuma
7. Prikaz etata po sortimentima;
8. Plan radova biološke obnove šuma
9. Gospodarsko-financijski plan
10. Tablicu vrednovanja općekorisnih funkcija šuma;
11. Popis šuma prema stupnju ugroženosti od požara

12. Iskaz katastarskih čestica sa posjedničkim i vlasničkim stanjem i pripadajućim odsjecima
13. Evidenciju o izvršenim sječama propisanim prijašnjom Osnovom gospodarenja
14. Evidenciju o izvršenim radovima biološke obnove šuma planiranih prijašnjom Osnovom gospodarenja
14. Korištenje nedravnih šumskih proizvoda
15. Tablica promjene namjene zemljišta
16. Grafičke prikaze drvne zalihe i etata po dobnoj i debljinskoj strukturi;
17. Osnovne, pregledne i druge karte;
18. Izračun dendrometrijskih podataka;
19. Tarife; tablice postotka prirasta;
20. Uvjete zaštite prirode.

Članak 59.

Uredajni zapisnik sadržava:

Uvod

I. Povijest gospodarenja šumama:

1. Dosadašnja organiziranost šumarstva;
2. Povijesni prikaz uređivanja šuma,

II. Prirodne značajke:

1. Orografske i hidrografske prilike;
2. Geološka podloga i tlo;
3. Klima;
4. Šumske zajednice i šumski stanišni tipovi;
5. Zaštićena područja, ugrožene i strogo zaštićene vrste;
6. Ekološka mreža (ciljne vrste i stanišni tipovi te ciljevi i mjere očuvanja),

III. Općekorisne funkcije šuma,

IV. Prikaz dosadašnjega gospodarenja šumama i šumskim zemljištima s bilancom po odjelima i odsjecima za proteklo polurazdoblje:

1. Radovi biološke obnove;
2. Iskorištavanje drvene zalihe (etat);
3. Korištenje nedravnih šumskih proizvoda,

V. Sadašnje stanje šuma i šumskih zemljišta i usporedba s prijašnjim stanjem:

1. Površina;
2. Drvne zalihe i prirasti;
3. Tablice dobnih odnosno debljinskih razreda;
4. Opis uređajnih razreda;
5. Zdravstveno stanje šuma,

VI. Buduće gospodarenje šumama i šumskim zemljištima:

1. Cilj i način gospodarenja po uređajnim razredima;
2. Radovi biološke obnove šuma;
3. Određivanje etata i izračun normaliteta s obrazloženjem;
4. Korištenje nedravnih šumskih proizvoda,

VII. Vrijeme sječe i izvlačenja iz šume,

VIII. Gospodarenje s divljači i ostalim životinjskim vrstama,

IX. Usklađenost osnove s odrednicama prostornog planiranja,

X. Usklađenost osnove s uvjetima zaštite prirode.

Članak 60.

(1) U iskaz površina uvrštavaju se sve površine sukladno članku 4. Zakona o šumama bez obzira na vrstu uporabe evidentirane u katastru.

(2) Površine obrasle početnim razvojnim stadijima šumskih sastojina za koje vrsta uporabe evidentirana u katastru nije šuma, a koje se uz gospodarski opravdane troškove mogu prvesti poljoprivrednoj proizvodnji, ne uvrštavaju se u šumskogospodarske planove.

(3) Površine u privatnom vlasništvu uvrštene u šumskogospodarski plan za koje vrsta uporabe u katastru nije šuma, šumoposjednik može, prvesti vrsti uporabe koja je evidentirana u katastru. Promjene se evidentiraju u šumskogospodarskom planu.

(4) Iskaz površina sadržava podatke po kategorijama šuma i šumskih zemljišta, popis katastarskih čestica po odjelima i odsjecima.

(5) Promjene površina u odnosu na proteklo polurazdoblje moraju se obrazložiti po katastarskim općinama i katastarskim česticama.

(6) Površine se prikazuju po katastarskim česticama prema posjedovnom i vlasničkom stanju.

(7) Za šume šumoposjednika obrazac O-14 ne mora sadržavati podatke o vlasnicima.

(8) Posebno se iskazuju površine šuma i šumskih zemljišta prema namjeni.

(9) Ukupna površina šuma iskazuje se po županijama i gradovima/općinama.

(10) Posebno se iskazuju radno nedostupne površine šuma i šumskih zemljišta.

Članak 61.

(1) Opis staništa i sastojina prikazuje pripadnost uređajnom razredu, stanje šuma pojedinog odjela odnosno odsjeka s podacima o elementima staništa i strukturi sastojine, obrastu, sklopu, starosti, bonitetu, ophodnji ili ophodnjici.

(2) Elementi staništa su:

1. nagib – iskazuje se u stupnjevima, od najmanjega do najvećega;

2. nadmorska visina – iskazuje se kao prosječna nadmorska visina u nizinskim šumama, a u brdskim i gorskim kao najniža i najviša nadmorska visina za odjel odnosno odsjek;

3. ekspozicija – označuje se velikim početnim slovima strana svijeta;

4. razvedenost zemljišta – označuje se kao »ravnica«, »brežuljkasto«, »vrtačasto«, »strana«, »hrbat« i sl.;

5. živi i mrtvi pokrov – označuje se prema tome da li je tlo zastrto slojem grmlja ili prizemnim rašćem, listincem i humusom ili je bez pokrova;

6. kamenitost iskazuje se u % površine.

(3) Elementi strukture sastojine su:

1. broj stabala;
2. temeljnica;
3. drvena zaliha;
4. prirast.

(4) Elementi strukture sastojine iskazuju se prema vrstama drveća po hektaru i ukupno.

(5) Tarifa, prsni promjer i visina iskazuju se prema vrsti drveća.

(6) Struktura broja stabala iskazuje se prema vrstama drveća po hektaru i debljinskim stupnjevima.

Članak 62.

Podaci u tablici dobnih i debljinskih razreda iskazuju se po uređajnim razredima razvrstanim po vrstama drveća.

Članak 63.

(1) Planom radova biološke obnove šuma planiraju se radovi po odjelima odnosno odsjecima i ukupno za gospodarsku jedinicu.

(2) Planirani radovi njege i čišćenja provode se bez obzira na povećanje starosti sastojine.

(3) U sastojinama zrelim za sječū za koje nije propisana oplodna sječā mogu se planirati pripremni radovi obnove.

(4) Nadzor nad kvalitetom izvršenih radova biološke obnove šuma provodi i potvrđuje ovlašteni inženjer kolaudacijskim zapisnikom.

(5) Planirane radove biološke obnove izuzetno nije potrebno obaviti ako se tijekom gospodarskog polurazdoblja utvrdi da stanje sastojine ne zahtjeva njihovo obavljanje, odnosno njihovim obavljanjem nećemo postići svrhu zbog kojih su planirani što zapisnikom potvrđuje ovlašteni inženjer.

Članak 64.

(1) Osnovom sječā glavnog i prethodnog prihoda jednodobnih sastojina i općom osnovom sječā prebornih i raznodobnih sastojina propisuje se etat uređajnog razreda, odjela/odsjeka i ukupno za gospodarsku jedinicu.

(2) Propisani etat obvezan je po površini, a dopuštena su odstupanja užite drvne zalihe redovnog prihoda po vrstama drveća i ukupno u odsjeku:

1. Glavnog prihoda u jednodobnim sastojinama:

– 15% kod pripremnog i napludnog sijeka u sastojinama u kojima je izvršena izmjera svih stabala i u sastojinama u kojima je drvna zaliha utvrđena računski;

– 10% kod dovršnog sijeka u sastojinama u kojima je izvršena izmjera svih stabala;

– 20% u sastojinama u kojima je izmjera stabala izvršena na uzorku,

2. Prethodnog prihoda:

– u drugom dobnom razredu nema obveze po drvnoj zalihi;

– od drugog dobno razreda do 2/3 ophodnje 25%;

– iznad 2/3 ophodnje do oplodne sječe 20%,

3. U prebornim i raznodobnim sastojinama, te u plantažama i kulturama 25%.

(3) U šumama šumoposjednika dopuštena su prekoračenja propisanog etata do 10 % na razini uređajnog razreda.

(4) Izuzetno od stavka 2. ovoga članka za vrste drveća za koje etat nije propisan ili koje su u propisu etata zastupljene do 10% užita drvna zaliha može biti do 15% drvne zalihe te vrste.

(5) Nadzor nad kvalitetom izvršene doznake provodi i potvrđuje ovlašteni inženjer kolaudacijskim zapisnikom.

Članak 65.

Grafički prikaz stvarne i normalne drvne zalihe i etata po dobnoj i debljinskoj strukturi izrađuje se za I/1 i I/2 polurazdoblje, i to:

1. grafički prikaz razmjera dobni razreda po površini i drvnoj zalihi za jednodobne sastojine;

2. grafički prikaz drvne zalihe prije i poslije sječe po debljinskim razredima za preborne i raznodobne sastojine.

Članak 66.

(1) Za osnovu se izrađuju:

1. osnovna karta gospodarske podjele s topografskom podlogom (dobivena na temelju katastarskih planova i Hrvatske osnovne karte) u mjerilu 1:5.000 ili 1:10.000 u koju se ucrtavaju granice odjela, odsjeka, katastarskih općina, županija, općina te postojeće prometnice;

2. pregledna karta s topografskom podlogom u mjerilu 1:25.000 ili krupnijem (dobivena na temelju osnovne karte), u koju se ucrtavaju granice odjela, odsjeka i postojeće prometnice;

3. tematske karte kojima je podloga topografska karta u mjerilu 1:25.000 ili krupnijem:

a) karta uređajnih razreda;

b) karta dobnih razreda;

c) karta postojeće i planirane šumske infrastrukture (bez vlaka);

d) karta etata (za glavni prihod i I/1 i I/2);

e) karta šumskouzgojnih radova;

f) karta ugroženosti šuma od požara u skladu s posebnim propisom;

g) fitocenološka karta;

h) pedološka karta;

i) karta radno nedostupnih površina;

j) karta zaštićenih područja;

k) karta ekološke mreže.

(2) Karte iz stavka 1. točke 3. a; b; c; d; e; f ovoga članka izrađuju se prema standardu u Prilogu 6 ovoga Pravilnika, osim karata pod točkom 3. g; h; i; j; k koje se boje prema drugim propisima.

Članak 67.

(1) Podatke o izvršenim radovima propisanim osnovom gospodarenja, provoditelj osnove gospodarenja upisuje u evidencije do 1. ožujka za proteklu godinu.

(2) Podaci o izvršenju etata evidentiraju se po površinama i drvnoj zalihi iz knjižica doznaka.

(3) Podaci za površinu prikazuju se pri prvom redovitom zahvatu, a posječena drvna zaliha po godinama.

(4) Podaci o izvršenim radovima biološke obnove šuma obuhvaćaju vrstu i količinu radova, a evidentiraju se po odjelima i odsjecima.

(5) Višekratni zahvati na istoj površini evidentiraju se posebno.

(6) Radovi koji nisu propisani osnovom, evidentiraju se kao nepredviđeni radovi.

(7) Na kraju svake godine i po isteku I/1 polurazdoblja izrađuje se rekapitulacija evidentiranih podataka za gospodarsku jedinicu.

Članak 68.

Obrasci O-1 do O-20 sastavni su dio Osnove i tiskani su u Prilogu 7 ovoga Pravilnika.

V. PROGRAM GOSPODARENJA

Članak 69.

(1) Programi gospodarenja izrađuju se za šume i šumska zemljišta na kršu čija je prosječna drvena zaliha manja od 100 m³ po hektaru obrasle površine, a u vlasništvu su Republike Hrvatske.

(2) Programima gospodarenja određuje se stanje šuma te radovi u neposrednom gospodarenju šumama i šumskim zemljištima gospodarske jedinice.

Članak 70.

Odredbe članka 58. do 68. ovoga Pravilnika odgovarajuće se primjenjuju na izradu i provedbu programa gospodarenja.

VI. PROGRAM GOSPODARENJA ŠUMAMA ŠUMOPOSJEDNIKA

Članak 71.

(1) Program gospodarenja šumama šumoposjednika izrađuje se za šume koje su u vlasništvu i/ili posjedu drugih pravnih i fizičkih osoba, a nisu u vlasništvu i/ili posjedu Republike Hrvatske.

(2) Programom gospodarenja šumama šumoposjednika utvrđuje se stanje šuma te radovi u neposrednom gospodarenju šumama i šumskim zemljištima gospodarske jedinice.

Članak 72.

(1) Odredbe članka 58. do 68. ovoga Pravilnika primjenjuju se na izradu programa gospodarenja šumama šumoposjednika.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, radovi se propisuju i razdužuju po uređajnim razredima, a evidentiraju po odsjecima i odjelima.

(3) Program gospodarenja šumoposjednika sadrži raspodjelu šuma šumoposjednika prema veličini posjeda iskazanu u obrascu PŠ – 1, koji je tiskan u Prilogu 7 ovoga Pravilnika.

VII. PROGRAM ZA GOSPODARENJE ŠUMAMA POSEBNE NAMJENE

Članak 73.

(1) Programi posebne namjene izrađuju se za šume za znanstvena istraživanja i nastavu, šume za potrebe obrane Republike Hrvatske, šume za izgradnju golf igrališta i kampa, šumske sjemenske objekte u kategoriji »selekcioniran«, »kvalificiran« i »testiran«, šume unutar područja zaštićenih temeljem propisa o zaštiti prirode posebno za šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šume koje su u vlasništvu i/ili posjedu drugih pravnih i fizičkih osoba.

(2) Programi posebne namjene za šume unutar područja zaštićenih temeljem propisa o zaštiti prirode u kategoriji strogog rezervata, nacionalnog parka, posebnog rezervata šumske vegetacije i park šume izrađuju se pod nazivom Programi zaštite šuma.

(3) Odredbe ovoga Pravilnika odgovarajuće se primjenjuju na izradu i provedbu programa posebne namjene, izuzev za programe gospodarenja šumskim sjemenskim objektima u kategoriji »kvalificiran« i »testiran«.

Članak 74.

(1) Za šume i šumska zemljišta u području nacionalnog parka i strogog rezervata, te šumskih sjemenskih objekata u kategoriji »kvalificiran« i »testiran« formiraju se zasebne gospodarske jedinice i izrađuju programi posebne namjene.

(2) Programi posebne namjene za šume posebne namjene koje se nalaze u sastavu gospodarskih jedinica sastavni su dio šumskogospodarskog plana za tu gospodarsku jedinicu.

(3) Svi podaci za odsjeke šuma s posebnom namjenom koje se nalaze u sastavu gospodarskih jedinica gospodarskih šuma iskazuju se u šumskogospodarskom planu za gospodarsku jedinicu u čijem sastavu se nalaze.

Program gospodarenja šumama za znanstvena istraživanja i nastavu

Članak 75.

(1) Programi posebne namjene za znanstvena istraživanja i nastavu izrađuje se u svrhu znanstveno istraživačkog rada, primjene i testiranja novih metoda rada, praćenja i proučavanja stanja šumskih ekoloških sustava na znanstvenim osnovama, te izvođenje nastavnih aktivnosti radi edukacije šumarskih stručnjaka.

(2) Na izradu i provedbu programa posebne namjene za šume za znanstvena istraživanja i nastavu koje čine zasebne gospodarske jedinice odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 58. do 68. ovoga Pravilnika.

(3) Program posebne namjene za šume za znanstvena istraživanja i nastavu koje su sastavni dio gospodarske jedinice gospodarskih šuma sadržava:

1. opće podatke (proglašenje, popis odsjeka, površinu, drvnu zalihu, prirast);
2. smjernice gospodarenja (određuje znanstvena ustanova na čiji zahtjev je šuma proglašena šumom posebne namjene).

Program gospodarenja šumama za potrebe obrane Republike Hrvatske

Članak 76.

(1) Za šume i šumska zemljišta za potrebe obrane Republike Hrvatske izrađuje se program gospodarenja šumama posebne namjene u svrhu praćenja stanja i gospodarenju šuma na vojnim vježbalištima i drugim vojnim objektima s naglaskom na posebne smjernice gospodarenja s obzirom na potrebe obrane RH.

(2) Na izradu i provedbu programa posebne namjene za šume za potrebe obrane RH koje čine zasebne gospodarske jedinice odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 58. do 68. ovoga Pravilnika.

(3) Program posebne namjene za šume za potrebe obrane RH koje su sastavni dio gospodarske jedinice gospodarskih šuma sadržava:

1. opće podatke (proglašenje, popis odsjeka, površinu, drvnu zalihu, prirast);
2. smjernice gospodarenja (određuju se u suradnji Ministarstvom obrane RH).

Program gospodarenja šumama za izgradnju golf igrališta i kampa

Članak 77.

(1) Za šume i šumska zemljišta za izgradnju golf igrališta i kampa izrađuje se program gospodarenja šumama posebne namjene u svrhu praćenja stanja i gospodarenju šuma na području golf igrališta i kampova.

(2) Program posebne namjene za šume i šumska zemljišta za izgradnju golf igrališta i kampa sadržava:

1. opće podatke (proglašenje, popis odsjeka, površinu, drvnu zalihu, prirast);
2. smjernice gospodarenja.

Program gospodarenja šumskim sjemenskim objektima

Članak 78.

(1) Za šumske sjemenske objekte u kategoriji »selekcioniran«, »kvalificiran« i »testiran« moraju biti izrađeni Programi gospodarenja.

(2) Programi gospodarenja i njihove izmjene za šumske sjemenske objekte u kategoriji »selekcioniран« izrađuju se sukladno propisima o šumama i sastavni su dio šumskogospodarskih planova, a odobravaju se uz prethodno mišljenje Hrvatskog šumarskog instituta.

(3) Programi gospodarenja i njihove izmjene za šumske sjemenske objekte u kategoriji »kvalificiran« i »testiran« izrađuju se sukladno posebnom propisu.

Članak 79.

(1) Prilikom izmjere stabala u šumskom sjemenskom objektu u kategoriji »selekcioniран« upisuju se podaci za sljedeće kategorije stabala:

- sjemenska stabla;
- negativna stabla;
- nepoželjna stabla;
- indiferentna stabla.

(2) Šumski sjemenski objekt uz standardnu oznaku gospodarske podjele dodatno se označava prema sustavu obilježavanja koji je tiskan u Prilogu 2 ovoga Pravilnika.

Članak 80.

Program gospodarenja šumskim sjemenskim objektom u kategoriji »selekcioniран« sadržava:

1. Uređajni zapisnik;
2. Podaci o strukturi šumskog sjemenskog objekta;
3. Plan radova njege proredom;
4. Prikaz izvršenih radova u proteklom razdoblju;
5. Obrazac za evidencije
6. Kartu područja provenijencije (1:100000);
7. Kartu šumskog sjemenskog objekta (1:5000 ili 1:10000).

Članak 81.

Uređajni zapisnik sadržava:

1. Opći podaci o šumskom sjemenskom objektu (naziv šumske svojte, provenijencija, tip šumskog sjemenskog objekta, podaci o upisu u Registar šumskih sjemenskih objekata, registarski broj u Registru šumskih sjemenskih objekata, prikaz podataka fenotipske izmjere, starost i razvojni stadij, nadmorska visina, fitocenoza);
2. Prikaz dosadašnjeg gospodarenja šumskim sjemenskim objektom (podaci o plodonošenju i količini sabranog sjemena, broj izvađenih biljaka, struktura obavljenih proreda, podaci o propadanju stabala);
3. Sadašnje stanje šumskog sjemenskog objekta (podaci o strukturi po vrstama drveća i kategorijama stabala), zdravstveno stanje oštećenost krošanja;
4. Buduće gospodarenje šumskim sjemenskim objektom (struktura propisane prorede po vrstama drveća i kategorijama stabala te mjere zaštite šuma).

Članak 82.

- (1) Pregledna karta područja provenijencije sadržava podatke o lokaciji šumskog sjemenskog objekta unutar područja provenijencije.
- (2) Karta šumskog sjemenskog objekta sadrži prostorne podatke o šumskom sjemenskom objektu i susjednim sastojinama.

Članak 83.

- (1) Važenje Programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektom u kategoriji »selekcioniran« usklađuje se s važenjem gospodarske osnove ili programa gospodarenja za gospodarsku jedinicu na čijem se području šumski sjemenski objekt nalazi.
- (2) Obrasci S-1 do S-3 sastavni su dio Programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektom i tiskani su u Prilogu 7 ovoga Pravilnika.

Program gospodarenja šumama u zaštićenim područjima

Članak 84.

- (1) Za šume i šumska zemljišta koja su zaštićena u kategoriji strogi rezervat i nacionalni park izrađuje se Program zaštite šuma koji sadrži mjere njihove zaštite a provodi ga javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem.
- (2) Za šume i šumska zemljišta zaštićena u kategoriji posebni rezervat šumske vegetacije i park-šumu donosi se program zaštite šuma koji sadrži mjere njihove zaštite i sastavni je dio šumskogospodarskog plana te se izrađuje i provodi u sklopu šumskogospodarskog plana.

(3) Šumama i šumskim zemljištem zaštićenim u ostalim kategorijama zaštite gospodari se šumskogospodarskim planom gospodarske jedinice u sklopu koje se nalazi, a program posebne namjene njegov je sastavni dio.

Članak 85.

Program zaštite šuma iz članka 84. stavka 1. sadržava:

1. Uređajni zapisnik;
2. Iskaz površina šuma i šumskih zemljišta;
3. Tablicu vrednovanja općekorisnih funkcija šuma;
4. Opis staništa i sastojina;
5. Tablicu dobnih razreda jednodobnih šuma i tablicu debljinskih razreda prebornih i raznodobnih šuma;
6. Plan radova biološke obnove šuma;
7. Popis šuma prema stupnju ugroženosti od požara;
8. Grafičke prikaze drvne zalihe po dobnoj i debljinskoj strukturi;
9. Osnovne, pregledne i druge karte;
10. Izračun dendrometrijskih podataka;
11. Tarife; tablice postotka prirasta;
12. Evidenciju o izvršenim sječama;
13. Evidencije o izvršenim radovima biološke obnove šuma;
14. Evidenciju promjene namjene zemljišta;
15. Uvjete zaštite prirode.

Članak 86.

Uređajni zapisnik sadržava:

Uvod

I. Povijesni prikaz zaštićenog područja:

II. Prirodne značajke:

1. Orografske i hidrografske prilike;
2. Geološka podloga i tlo;
3. Klima;
4. Šumske zajednice i stanišni tipovi;
5. Zaštićena područja, ugrožene i strogo zaštićene vrste;
6. Ekološka mreža (ciljne vrste i stanišni tipovi te ciljevi i mjere očuvanja),

III. Općekorisne funkcije šuma,

IV. Prikaz dosadašnjega upravljanja šumama i šumskim zemljištima s bilancom po odjelima i odsjecima za proteklo polurazdoblje:

1. Radovi biološke obnove;
2. Obavljena sječa stabala;

V. Sadašnje stanje šuma i šumskih zemljišta i usporedba s prijašnjim stanjem:

1. Površina;
2. Drvne zalihe i prirasti;
3. Tablice dobnih odnosno debljinskih razreda;
4. Opis uređajnih razreda;
5. Zdravstveno stanje šuma,

VI. Buduće upravljanje šumama i šumskim zemljištima:

1. Cilj i način upravljanja zaštićenim područjem;
2. Radovi biološke obnove šuma;
3. Zaštita faune,

VII. Plan provedbe mjera očuvanja područja,

VIII. Usklađenost programa zaštite šuma s odrednicama prostornog planiranja,

IX. Usklađenost programa zaštite šuma s uvjetima zaštite prirode.

Članak 87.

Program zaštite šuma iz članka 84. stavka 2. sadržava:

1. opće podatke (proglašenje, popis odsjeka, površinu, drvnu zalihu, prirast);
2. mjere zaštite šuma.

Članak 88.

Program posebne namjene iz članka 84. stavka 3. sadržava:

1. opće podatke (proglašenje, popis odsjeka, površinu, drvnu zalihu, prirast);
2. smjernice gospodarenja.

IX. OPERATIVNI GODIŠNJI PLAN

Članak 89.

Način izrade i sadržaj operativnoga godišnjeg plana, općim aktom, određuje Trgovačko društvo, Savjetodavna služba i pravne osobe sa statusom javne ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska i njihove znanstveno – nastavne sastavnice koje svoju znanstveno – nastavnu djelatnost i znanstvenoistraživački rad obavljaju iz područja šumarstva.

X. REVIZIJA I OBNOVA

Članak 90.

(1) Osnova područja podliježe postupku obnove u desetoj godini važenja;

(2) Osnove gospodarenja, programi gospodarenja, programi gospodarenja šumoposjednika i programi posebne namjene, osim programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektima u kategoriji »kvalificiran« i »testiran« podliježu postupku:

- izrade kod prvog uređivanja šuma,
- revizije u desetoj godini važenja;
- obnove u dvadesetoj godini važenja;
- izvanredne revizije.

(3) Program gospodarenja šumama šumoposjednika ne podliježe točki 4. stavka 2. ovoga članka.

(4) Radovi obnove ili revizije započinju u zadnjoj godini važenja, a završavaju u prvom polugodištu prve godine važenja nove osnove ili programa.

(5) U gospodarskoj jedinici za koju je istekla valjanost šumsko-gospodarskog plana u prvoj godini valjanosti do donošenja novog šumskogospodarskog plana radovi biološke obnove obavljaju se u skladu sa potrebama, a sječa u količini ne većoj od desetgodišnjeg prosjeka i u odsjecima propisanim za sječu u 1/2 polurazdoblju prethodnog šumskogospodarskog plana.

(6) Izvanredna revizija ne može se provoditi u zadnjoj godini važenja šumskogospodarskog plana.

Članak 91.

(1) U postupku revizije i obnove šumskogospodarskih planova izrađuju se bilance užite drvene zalihe, radovi biološke obnove šuma te prikaz promjena površina šuma i šumskih zemljišta po uređajnim razredima.

(2) Bilance iz stavka 1. ovoga članka izrađuju se prema evidencijama izvršenih radova po vrsti prihoda, vrsti drveća i vrsti radova biološke obnove.

(3) Bilanca za šumskogospodarsku osnovu područja sadrži podatke o izvršenim radovima u prvih devet godina važenja, a za desetu godinu upisuju se podaci operativnog godišnjeg plana. Konačna bilanca izvršenih radova za prethodno polurazdoblje prilaže se važećoj osnovi područja do 30. lipnja prve godine važenja.

(4) U osnovama i programima bilance se prikazuju po odjelima i odsjecima, osim za šume šumoposjednika gdje se prikazuju po uređajnim razredima.

Članak 92.

(1) Revizija osnove gospodarenja, programa gospodarenja, programa gospodarenja šumoposjednika i programa posebne namjene (osim programa gospodarenja šumskim sjemenskim objektima u kategoriji »selektioniran«, »kvalificiran« i »testiran«), može se izraditi računski.

(2) Za reviziju osnova i programa iz stavka 1. ovoga članka provode se radovi:

1. obilježavanja gospodarske podjele, osim u šumama šumoposjednika;

2. opisa sastojina svih odjela i odsjeka;

3. izmjere u jednodobnim sastojinama koja se propisuju za sječu kao glavni prihod idućih 10 godina;

4. izmjere stabala u jednodobnim sastojinama drugoga dobnog razreda koji se prvi put mjere;

5. određivanje distribucije broja stabala izmjerom ili računskim putem na temelju podataka prethodne osnove ili programa;
6. promjene površina u gospodarskoj jedinici;
7. izrade karata osim fitocenološke i pedološke karte.

Članak 93.

(1) Izvanredna revizija osnove gospodarenja, programa gospodarenja i programa posebne namjene izrađuje se kad se tijekom gospodarenja šumama i šumskim zemljištima ustanove odstupanja od propisanih smjernica gospodarenja gospodarskom jedinicom uzrokovanih promjenom namjene prema posebnim propisima, elementarnom nepogodom, štetočinama bilja, sušenjem, propadanjem šuma, stanjem prirodne obnove i sječom većih razmjera za potrebe infrastrukture zbog čega je potrebno izvršiti površinske izmjene etata glavnog i prethodnog prihoda te opće osnove sječa.

(2) Izvanredna revizija može se izraditi za gospodarske jedinice u kojima će se zbog osiguranja financijskih sredstava, moći povećati obujam radova biološke obnove šuma.

(3) Izvanredna revizija može se izraditi kada se zbog potreba provođenja znanstveno-istraživačkog rada uspostavljaju trajne plohe intenzivnog motrenja oštećenosti šumskih ekosustava, te zbog toga treba promijeniti namjenu na dijelu površine gospodarske jedinice.

(4) Izvanredna revizija može se izraditi za gospodarske jedinice u kojima se utvrdi potreba za uključivanjem u gospodarenje površina šuma i šumskih zemljišta koje do sada nisu bile u sastavu gospodarske jedinice.

(5) Izvanrednu reviziju nije potrebno izraditi kada je propisani etat prebačen sječom slučajnog prihoda.

(6) Izvanrednu reviziju potrebno je izraditi kad dođe do promjene vlasničkih odnosa uzrokovanih povratom imovine temeljem posebnog zakona i to u slučaju promjene vlasništva na području gospodarske jedinice većom od 100 ha.

(7) Izvanrednu reviziju može se izraditi za gospodarske jedinice u kojima se nalaze radno nedostupne površine, te su revizije izrađene računski, a nakon razminiranja je utvrđeno da podaci i propisi ne odgovaraju stvarnom stanju.

(8) Izvanredna revizija programa zaštite šuma iz članka 84. stavka 1. i 2. Pravilnika može se izraditi u slučaju značajnog narušavanja temeljnih vrijednosti zaštićenog područja.

(9) Promjene se upisuju crvenom bojom u postojeće obrasce.

Članak 94.

Izvanredna revizija iz članka 93. sadržava:

1. Obrazloženje razloga izrade izvanredne revizije;
2. Prikaz izmjena po odjelima i odsjecima s obrazloženjem (površina, drvena zaliha, prirast, etat, radovi biološke obnove);
3. Obrasce u kojima su obavljene izmjene;
4. Evidencije o izvršenim sječama;
5. Evidencije o izvršenim radovima biološke obnove šuma.

XI. POSTUPAK ODOBRENJA ŠUMSKOGOSPODARSKIH PLANOVA

Članak 95.

- (1) Osnovu područja, osnovu gospodarenja, program gospodarenja, program gospodarenja šumoposjednika, program posebne namjene odobrava Ministarstvo na osnovi mišljenja stručnog povjerenstva.
- (2) Pod odobrenjem šumskogospodarskih planova iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se donošenje upravnoga akta od strane Ministarstva o odobravanju šumskogospodarskog plana, odnosno njihove revizije ili obnove.
- (3) Za šumskogospodarske planove koji obuhvaćaju područja zaštićena temeljem posebnog propisa o zaštiti prirode ili čija provedba može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, potrebno je ishoditi prethodnu suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode.
- (4) Program gospodarenja šumama za znanstvena istraživanja i nastavu odobrava Ministarstvo na prijedlog znanstveno nastavne ustanove.
- (5) Program gospodarenja šumama za potrebe obrane Republike Hrvatske odobrava Ministarstvo uz suglasnost Ministarstva obrane.

XII. ČUVANJE I POHRANJIVANJE ŠUMSKOGOSPODARSKIH PLANOVA TE JAVNOST PODATAKA

Članak 96.

- (1) Osnova područja, osnove i programi gospodarenja te programi posebne namjene čuvaju se u Trgovačkom društvu i tijelima državne uprave i pravnim osobama čiji je osnivač RH, a programi gospodarenja šumoposjednika u Savjetodavnoj službi.
- (2) Program zaštite šuma za područje strogog rezervata i nacionalnog parka čuva pravna osoba koja upravlja zaštićenim područjem koja jedan primjerak Programa dostavlja središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode.

(3) Svi podaci koji su prikupljeni prilikom izrade šumskogospodarskih planova (terenski opisi, manuali izmjere, terenske karte i dr.) su dokumentacijska građa koju Trgovačko društvo i tijela državne uprave i pravne osobe koje koriste šume i šumska zemljišta u vlasništvu RH, pravna osoba koja upravlja zaštićenim dijelom prirode odnosno Savjetodavna služba čuva do prestanka važenja šumskogospodarskog plana odnosno odobravanja novoga šumskogospodarskog plana.

(4) Sve numeričke i grafičke podatke koji su bili podloga za izradu šumskogospodarskih planova, računalne zapise šumskogospodarskih planova i podatke o njihovu provođenju Trgovačko društvo i tijela državne uprave i pravne osobe koje koriste šume i šumska zemljišta u vlasništvu RH, pravna osoba koja upravlja zaštićenim dijelom prirode odnosno Savjetodavna služba čuva u obliku trajnih računalnih zapisa.

(5) Šumskogospodarski planovi prije pokretanja postupka odobrenja od strane Ministarstva podliježu javnom uvidu koji mora trajati najmanje 15 dana, a nakon provedenog javnog uvida mora se održati javna rasprava.

(6) Obavijest o održavanju javnog uvida i javne rasprave mora biti objavljena u barem jednom od sredstava javnog priopćavanja.

Članak 97.

(1) Trgovačko društvo, tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač RH te Savjetodavna služba dužni su nakon provedenog postupka odobrenja šumskogospodarskog plana, Ministarstvu dostaviti sve numeričke podatke u digitalnom (dbf) obliku, a sve podatke vezane za prostorni prikaz u vektorskom (shape) obliku, u roku od 30 dana.

(2) Tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač RH te Savjetodavna služba dužni su po odobrenju šumskogospodarskog plana u roku od 30 dana isti u elektronskom obliku dostaviti Trgovačkom društvu za potrebe izrade osnove područja i izvršavanja međunarodnih obveza RH koje obavlja Trgovačko društvo.

(3) Tijela državne uprave i pravne osobe čiji je osnivač RH te Savjetodavna služba dužni su u zakonskom roku dostaviti u Trgovačko društvo podatke o radovima obavljenim u prethodnoj godini radi njihovog evidentiranja u osnovi područja.

XII. PRIJENOS

Članak 98.

Ovaj Pravilnik sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije i Programom Ujedinjenih naroda za okoliš:

– Direktivom Vijeća 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta (SL L 206, 22. 7. 1992),

– Odlukom 529/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća o pravilima za obračun emisija i uklanjanja stakleničkih plinova koji nastaju iz djelatnosti povezanih s korištenjem zemljišta, prenamjenom zemljišta i šumarstvom te informacijama o mjerama povezanim s tim djelatnostima (SL L 165 18. 6. 2013.),

– Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) ratificiranom od strane Republike Hrvatske (Zakona o potvrđivanju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori«, broj 2/96),

– Kyoto protokolom ratificiranim od strane Republike Hrvatske (Zakon o potvrđivanju Kyotskog protokola, »Narodne novine – Međunarodni ugovori«, broj 05/2007).

Članak 99.

Prilozi od 1 do 8. sastavni su dio ovoga Pravilnika.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 100.

(1) Šumskogospodarski planovi čija je izrada započeta prema odredbama Pravilnika o uređivanju šuma (»Narodne novine«, broj 111/06. i 141/08.) dovršit će se prema odredbama toga Pravilnika.

(2) Dopuštena odstupanja propisana člankom 64. ovoga Pravilnika primjenjuju se na sve osnove i programe gospodarenja.

(3) Odredba članka 60. stavka 3. ovoga Pravilnika primjenjuje se na sve programe gospodarenja šumama šumoposjednika.

Članak 101.

Na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o uređivanju šuma (»Narodne novine«, broj 111/06. i 141/08).

Članak 102.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/13-01/118

Urbroj: 525-11/1070-15-29

Zagreb, 3. srpnja 2015.

PRILOZI 1 – 8